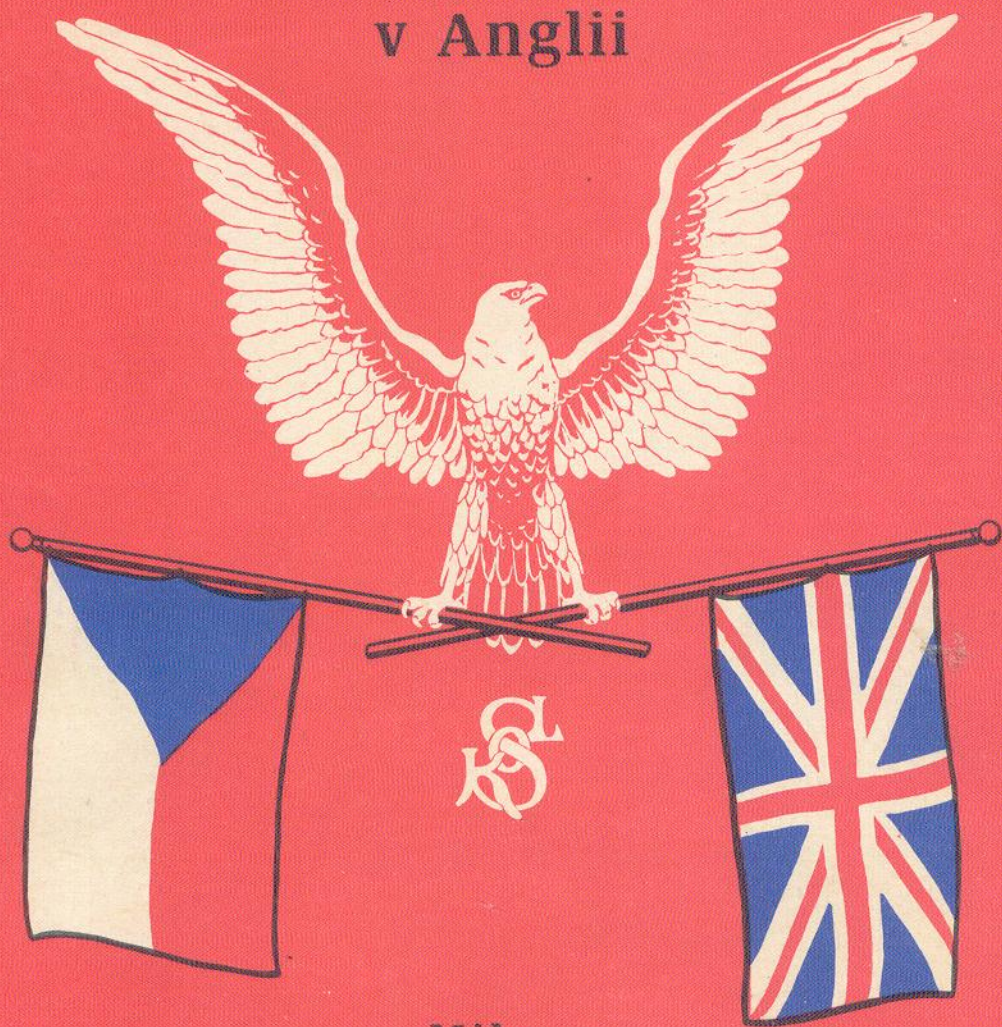

DĚJINY SOKOLA LONDÝN

a začátky čs. obce

v Anglii

Milan
Kocourek

Dějiny Sokola Londýn

(a začátky čs. obce v Anglii)

První Svazčí dle
Kovstevník
v "Sokolu"
Londýn

děkuji
Milan Kocourek
Walter m
Thames
26/X/01

Milan Kocourek

Například v roce 1907 byla v Londýně pořádána rakouská výstava. Na organizaci její české části se podílel i Sokol Londýn. Mezi vystavovateli byla pražská nakladatelství Vilímko, Kočho, Šimáčkovo a Ottovo. Po skončení výstavy dostala londýnská jednota nejen čestný diplom za pomoc s organizací. Zúčastněná nakladatelství věnovala do sokolské knihovny exponáty výstavy, čímž byla knihovna velmi obohacena, a na jaře následujícího roku dostala jednota 20 knižních darů od paní Štětkové z Prahy.

Knihovnu finančně nesubvencoval jen výbor, ale i jednotliví bratři. Kupříkladu bratr Sýkora, který na rodinném sokolském výletě do Epping Forest 28. května 1908 prodával nápoje, věnoval knihovně £1 z utržených peněz, tehdy dosti značný obnos. V době založení tělovýchovné jednoty v roce 1903 bylo v knihovně 143 knih, v roce 1912 kronikář zaznamenal 256 knih, z toho 41 jinojazyčných.

Zatímco knihy nebyly kupovány nijak systematicky, časopisy se předplácely pravidelně. Tak kupříkladu v roce 1907 byly odebírány časopisy: *Zahraníční Sokol* (15 výtisků), *Věstník sokolský* (4), *Sborník sokolský* (2), *Vlast* (4), a po jednom *Národní listy* a *Prapor*. Jednota hradila pravděpodobně jen jedno předplatné, ostatní si platili jednotliví členové sami. V červnu 1911 starosta bratr Hanák doporučil výboru, aby byl odebírán také „Sokolský slovinský časopis“ pro několik bratří slovinské národnosti, kteří byli členy jednoty.

Abý Sokol Londýn vešel v širší známost nejen mezi krajany, nýbrž i v řadách britské veřejnosti, byly pořádány bankety, jejichž organizace se předem pečlivě promýšlela. První takový banket byl uskutečněn na jaře roku 1905, s hudebním programem, v němž účinkovali bratři Lotter a König. Za čestného předsedu byl získán Dr. František hrabě Lützow, a přišel i se svou „skvostnou manželkou baronesou Bornemannovou, dcerou bývalého ministra meklenburského“. Hrabě Lützow, významný rakouský diplomat a historik, se narodil 21.3.1849 v Hamburku. Studoval na universitách ve Vídni a v Inšpruku a byly mu uděleny čestné doktoráty pražské a oxfordské university. Mezi jinými se zasloužil o rozvoj Sokola a tělovýchovy všeobecně. Byl autorem četných studií národopisných a literárních, mezi nimi: *Bohemia — A Historical Sketch* (1886), *A History of Bohemian Literature* (1889), *Story of Prague, Lectures on the Historians of Bohemia, Ancient Bohemian Poetry* (1899), *The Bohemian Question* (1898), *Žampach and its Ghosts* (1899), a *Life and Times of Master Jan Hus*. Několik prvních vydání těchto knih máme dodnes v sokolské knihovně i s osobním věnováním autora. Manželka hraběte Lützowa, baronesa Bornemannová, hraběnka z Lützowa a Cromartie, koupila v roce 1884 panství

Žampachy v Čechách. Od té doby žil manželský pár vždy půl roku v Žampachu a půl roku v Londýně, kde hrabě František působil v diplomatických službách Rakouska-Uherska. Do roku 1881 to bylo na plný úvazek, od roku 1881 měl hodnost čestného sekretáře rakousko-uherského velvyslanectví v Londýně.

Na velkolepém banketu na jaře 1905 byl mezi hosty také Sir Reginald Barnwell, pan Eugene Sully, dále sekretář *Anglo-ruského literárního spolku* Marchant a spisovatelé Sir Donald Mackenzie Wallace a Herbert Hench. Banket byl pečlivě připraven po všech stránkách, až na tu nejdůležitější, finanční. Schodek byl nad očekávání veliký, jak poznamenal kronikář, aniž by uvedl podrobnosti. To bylo podnětem k opatrnosti při přístích akcích tohoto druhu.

Nouze o bankety a tematické slavnostní večery nebyla. Další banket za předsednictví hraběte Lützowa byl pořádán v březnu 1906. Začátkem června téhož roku byl vystrojen banket na počest návštěvy pražského starosty Dr. Karla Grose. Předsedou byl pan Eugene Sully. Téhož měsíce byl pořádán slavnostní večer pod patronátem kapitána Wentworth-Robertse, britského konsula v Praze. Při té příležitosti koncertovalo proslulé české trio Veselský — Kopecský — Synek. To jsou příklady jen jediného roku 1906. Je zřejmé, že sokolíkům bankety imponovaly. Nebyly čistě společenskými záležitostmi — často se na nich pořádaly sbírky na dobročinné účely v Čechách.

Od r. 1907 zábavní výbor bratra Netušila pořádal nejen taneční zábavy, ale i taneční hodiny. V září 1909 byl v Londýně založen kroužek *Kosi*, který nějakou dobu vydával i vlastní časopis. Na jednom zábavném večeru, pořádaném skupinou *Kosi* se vybralo 100 korun na Matici sokolskou. K sokolské zábavě nechybělo ani divadlo. První zmínka o sokolském divadle v Londýně je v zápise z roku 1912 — první představení bylo 27. dubna. Co bylo na programu a kde se představení konalo dnes již, žel Bohu, nevíme. Ale je například známo, že sokolské plesy se konaly v Johnsonově taneční akademii na Maida Hill. O hudbu se obvykle postaral hudební kroužek, jemuž jednota koupila basu. Ostatní nástroje, jak se zdá, vlastnili členové kroužku.

Členstvo, disciplína, finance a ženy

Zajímavá otázka je, kdo byli první londýnští sokolové, čím se živili. Odpověď na ni není jednoduchá, protože např. o prvním starostovi bratru Albanym nevíme vůbec nic. První knihovník, bratr Jan Sýkora, měl podle Jana Herbena v Londýně hostinec; možná, že to byla budova v Gloucester Road č. 26,